

Saksbehandler: Steinar Bach
Tlf. direkte: 99 59 86 20
E-post: steinar.bach@naturporten.no

Deres ref.: 40/2014-475.1NEE

Vår ref.: 2014/602

Vår dato: 22.01.2014

Arkivnr: 432.3

NINA Norsk Institutt for naturforskning
Postboks 5685 Sluppen
7485 Trondheim

AU-2014-07 Melding om vedtak
Dispensasjon Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparker
Forlengelse av tillatelse til oppsatte foringsautomater og åteblokker
med kamra for fjellrev 2014 – 2018
NINA v/ Nina Eide

Viser til vedlagt vedtak fra møte i Nasjonalparkstyrets arbeidsutvalg den 20.01.2014.

Klagerett:

I henhold til forvaltningsloven kapitel VI, kan vedtaket påklages. Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Med hilsen

Steinar Bach (e.f.)
Nasjonalparkforvalter
Blåfjella/Skjækerfjella – Lierne Nasjonalparkstyre
Låarte/Skæhkere – Lijre Nasjonaalparhkeståvroe

Dette dokumentet er elektronisk godkjent, og har derfor ingen underskrift.

Vedlegg:

1. Samlet saksframlegg med innstilling og saksprotokoll

Kopi med vedlegg til:

Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Sluppen	7485	Trondheim
Værdalsbruket AS	Holmen gård	7660	VUKU
Låarte Sitje	v/Jøran Jåma, Agle	7760	SNÅSA
Verdal lensmannskontor	Møllegt. 4	7650	VERDAL
Lierne lensmannskontor		7882	NORDLI
Snåsa fjellstyre	Landbrukshuset	7760	Snåsa
Lierne kommune	Postboks 40	7882	Nordli
Snåsa kommune / Snåasen Tjielte	Sentrum	7760	Snåsa
Verdal kommune	Postboks 24	7651	Verdal
Fjellstyrene i Lierne	Sandvika	7882	Nordli
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Sametinget / Sámediggi	Ávjovárgeaidnu 50	9730	Karasjok
Skæhkere Sitje	v/Hanne-Lena Wilks, Berget	7760	SNÅSA
Nord-Trøndelag fylkeskommune	Postboks 2560	7735	STEINKJER
Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag	Postboks 132	7702	Steinkjer
Snåsa lensmannskontor		7760	SNÅSA
Statskog SF	Postboks 63 Sentrum	7800	NAMSOS
Østre Namdal Reinbeitedistrikt	Jåma Dærga gruppen	7898	Limingen
Steinkjer kommuneskoger	Ogndalsbruket KF, Postboks 2530	7729	STEINKJER

Arkivsaksnr: 2014/602-0

Saksbehandler: Steinar Bach

Dato: 17.01.2014

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	7/2014	20.01.2014

*AU-2014-07 Saksframlegg**Dispensasjon Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparker Forlengelse av tillatelse til oppsatte foringsautomater for fjellrev 2014 - 2018 Søker - NINA*

Saksprotokoll i Arbeidsutvalg for Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre - 20.01.2014

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 (jfr. § 4 «Generelle dispensasjons bestemmelser» i verneforskriften for Blåfjella/Skjækerfjella-Låarte/Skæhkere nasjonalpark og Lierne-Lijre Nasjonalpark) har Arbeidsutvalget fattet følgende vedtak:

- Norsk institutt for naturforskning (NINA) v/prosjektleder Nina Eide **gis** med dette **forlengelse** av dispensasjon for forskning og utsetting av fôringsautomater og åteblokker med kamera i Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne nasjonalparker i forbindelse med kartlegging og overvåking av fjellreven.
- Dispensasjonen gjelder for inntil 16 foringsautomater og inntil 10 åtestasjoner med kamra.
- Dispensasjonen gjelder fra **20. januar 2014 til og med 31. desember 2018**.
- Nødvendig motorisert ferdsel i forbindelse med forskningsprosjektet utføres av SNO eller aktører som omfattes av tjenestekjøp fra SNO, og er hjemlet i **SNO-loven § 3** og knyttes til forvaltningsvedtak/tiltak fattet i Miljødirektoratet.
- All behov for motorisert ferdsel skal holdes på et minimum. I gjennomføring av nødvendige transportbehov påligger det SNO eller de som omfattes av tjenestekjøp at dette gjennomføres i trå med prinsippet om multifunksjonelt oppsyn, det vil si at det samordnes med andre oppdrag så langt det er mulig.
- En kortfattet **årlig rapport** om forskningen og aktiviteten sendes Nasjonalparkstyret, ved Nasjonalparkforvalter.

Begrunnelse

Tiltakene som er beskrevet i søknaden er vurdert slik at forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon hjemlet i naturmangfoldloven § 48 og knytter det til at søkeren driver med *vitenskapelige undersøkelser og det er et arbeid av vesentlig samfunnsmessig betydning og det strider ikke mot formålet med vern.*

Forvalters tilrådning

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 (jfr. § 4 «Generelle dispensasjons bestemmelser» i verneforskriften for Blåfjella/Skjækerfjella-Låarte/Skæhkere nasjonalpark og Lierne-Lijre Nasjonalpark) har Arbeidsutvalget fattet følgende vedtak:

- Norsk institutt for naturforskning (NINA) v/prosjektleder Nina Eide **gis** med dette **forlengelse** av dispensasjon for forskning og utsetting av fôringsautomater og åteblokker med kamera i Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne nasjonalparker i forbindelse med kartlegging og overvåking av fjellreven.
- Dispensasjonen gjelder for inntil 16 foringsautomater og inntil 10 åtestasjoner med kamra.
- Dispensasjonen gjelder fra **20. januar 2014 til og med 31. desember 2018.**
- Nødvendig motorisert ferdsel i forbindelse med forskningsprosjektet utføres av SNO eller aktører som omfattes av tjenestekjøp fra SNO, og er hjemlet i **SNO-loven § 3** og knyttes til forvaltningsvedtak/tiltak fattet i Miljødirektoratet.
- All behov for motorisert ferdsel skal holdes på et minimum. I gjennomføring av nødvendige transportbehov påligger det SNO eller de som omfattes av tjenestekjøp at dette gjennomføres i trå med prinsippet om multifunksjonelt oppsyn, det vil si at det samordnes med andre oppdrag så langt det er mulig.
- En kortfattet **årlig rapport** om forskningen og aktiviteten sendes Nasjonalparkstyret, ved Nasjonalparkforvalter.

Begrunnelse

Tiltakene som er beskrevet i søknaden er vurdert slik at forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon hjemlet i naturmangfoldloven § 48 og knytter det til at søkeren driver med *vitenskapelige undersøkelser og det er et arbeid av vesentlig samfunnsmessig betydning og det strider ikke mot formålet med vern.*

Saksopplysninger

Søknad fra: Norsk institutt for naturforskning (NINA), datert den 16.01.2014.
Formål: Forlengelse av forskning og utsetting av fôringsautomater og åteblokker med kamera innenfor Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne nasjonalparker.
Område: Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne nasjonalparker.
Omfang: Inntil 16 foringsautomater og inntil 10 åtestasjoner med kamra.
Tidsrom: Fra 20. januar 2014 til og med 31. desember 2018

Annet:

Den motoriserte ferdselen som tiltaket medfører utføres av SNO eller ved tjenestekjøp fra SNO og de kjører da på SNO-hjemmel (§ 3 i SNO-loven) ut fra forvaltningsvedtak / tiltak jf. brev fra direktoratet ved Jan Paul Bolstad, datert 07.05.12.

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål:

Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark har til formål å ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv. De lavereliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Kulturminner skal ivaretas.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Lierne / Lijre nasjonalpark har til formål å sikre et sammenhengende fjellområde med dets naturlige plante- og dyreliv. Sammen med tilgrensende verneområder på svensk side, utgjør Lierne nasjonalpark et betydelig areal hvor tekniske inngrep er svært beskjedne. Sentrale partier har en rik høyfjellsfauna, mens høystaudebjørkeskog og vierkjerr gir rike biotoper i overgangen mellom fjell og lavereliggende områder. Her finnes også flere verdifulle våtmarksområder. Kvartærgeologisk er landskapet i Lierne nasjonalpark spesielt for regionen, med tykke moreneavsetninger og mange ulike løsmasseformer, herunder rogenmorener. Kulturminner skal ivaretas.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Verneforskrift:

§ 4 «Generelle dispensasjonsbestemmelser». Forvaltningsmyndigheten kan innvilge dispensasjon fra vernebestemmelsene som omhandler tiltak som går på:

- Når formålet med fredning krever det
- For vitenskapelige undersøkelser
- Arbeid av vesentlig samfunnsmessig betydning
- Andre særlige tilfeller når dette ikke strider mot formålet med vernet

Etter at naturmangfoldloven trådte i kraft den 1. juli 2009 skal imidlertid alle søknader som omfattes av den generelle dispensasjonsbestemmelsen vurderes etter naturmangfoldsløvens;

§ 48. (dispensasjon fra vernevedtak)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I avveiningen mellom øvrige vesentlige samfunnsinteresser og hensynet til verneområdet skal det særlig legges vekt på verneområdets betydning for det samlede nettverket av verneområder og om et tilsvarende verneområde kan etableres eller utvikles et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av et slikt tilsvarende område.

Trenger et tiltak tillatelse både etter verneforskriften og etter annet lovverk, kan tiltakshaver velge å søke om tillatelse parallelt. Vedtak skal i slike tilfeller først fattes etter verneforskriften, dersom ikke annet følger av verneforskriften eller forvaltningsmyndighetens samtykke.

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.

[Lov om statlig naturoppsyn \(naturoppsynsloven\).](#)

§ 3. Oppsynets fullmakter

Oppsynet har rett til å ferdes med bruk av motorkjøretøy, båt eller luftfartøy når dette er nødvendig for utføring av oppsynets oppgaver. Motorferdsel skal skje så skånsomt og begrenset som forholdene tillater.

Forvaltningsplan

8. § 4 – Generelle dispensasjonsbestemmelser (s.66)

Dispensasjon for vitenskapelige undersøkelser kan gis når det er nødvendig for forskningen. Dette kan være nødvendig i forbindelse med for eksempel gjennomføring av nasjonale naturovervåkningsprogram eller lignende. Forsknings- eller overvåkningsprogram skal alltid vurderes opp mot omfanget av eventuelle inngrep eller ulemper forskningen medfører i nasjonalparken. Det kan gis dispensasjon etter § 4 for midlertidige installasjoner for vitenskapelige eller andre spesielle formål etter egen søknad. Det vil bli satt som vilkår at installasjonene ikke gir noen permanente negative effekter på naturmiljøet og tidsfrist for fjerning av installasjonene vil bli gitt. I forbindelse med geologisk forskning/kartlegging kan det gis dispensasjon for uttak av mindre prøver av bergarter, mineraler eller løsmasser. Vitenskapelige undersøkelser tilknyttet kulturvern og kulturminner kommer også inn under dette punktet. Forvaltningsmyndigheten vil pålegge tiltakshaver spesifiserte krav til oppfølging og opprydding. Det skal alltid vurderes om undersøkelsene er forenelig med formålet for nasjonalparken. Forskning og undersøkelser som kan gjøres utenom hekke- og yngletiden skal utføres utenom dette tidsrommet. Alternative områder utenfor nasjonalparken skal vurderes.

4. Registrering av miljøstatus. Kunnskapsoppbygging (s.83)

I målsettingen for forvaltningen av området heter det at ” Det skal legges vekt på langsiktige perspektiver, og samarbeid og kunnskapsoppbygging skal prioriteres slik at man til enhver tid står best mulig rustet til å treffe riktige avgjørelser i forvaltningen av området.” Ei kunnskapsbasert forvaltning av verneområdene forutsetter tilgang på målretta og faglig god informasjon om natur- og kulturminnefaglige forhold. Kunnskap om bruken av områdene og forholdet mellom bruken og verneverdiene er også viktig i den daglige forvaltningen av området.

Det vil bli ei stor utfordring for forvaltningen å få tilstrekkelig relevant kunnskap som vurderingsgrunnlag i konkrete saker og det må tas høyde for at forvaltningen i mange tilfeller må treffe vedtak på grunnlag som ikke vil være fullgode. På sikt må det midlertid være et mål å bygge opp kunnskapsbasen i området. Dette må gjøres både gjennom større forsknings- og hovedfagsarbeid men også gjennom konkrete registreringer og undersøkelser utført på oppdrag av forvaltningen. Samtidig er det viktig at forskningsaktivitet ikke medfører økt press på verneverdiene. Det må være et mål for forskningen at forstyrrelse av dyrelivet, motorferdsel og tekniske inngrep i verneområdene holdes på et minimumsnivå. I denne sammenheng er det viktig å være bevisst på hvilken signaleffekt ulike tiltak i forbindelse med forskning gir til samfunnet for øvrig. Dette innebærer at søknader om forskningsaktivitet skal vurderes på samme måte som øvrige søknader i verneområdene.

RETNINGSLINJER OG OPPFØLGING

- a) De generelle vernebestemmelsene (landskapet, plante- og dyrelivet, ferdsl, motorferdsel, og forurensning) gjelder også for alle former for undervisning, forskning eller vitenskapelige undersøkelser.
- b) Forskning som vurderes å være i konflikt med vernebestemmelsene skal søke forvaltningsmyndigheten om særskilt tillatelse (jfr. vernebestemmelsens § 4). Slik aktivitet skal være i regi av utdannings- eller forskningsinstitusjon. Søknader som viser til god ivaretagelse av følgende punkter (et eller flere) vil bli prioritert:
 - fagområdet har spesiell betydning/relevans for forvaltningen
 - forskningen foregår på ulike aktiviteter der effekten kan ha innvirkning på verneformålet. Viktig her er arealer knyttet til brukssonene.
 - forskningen foregår på tilretteleggingstiltak som reduserer skadevirkninger
 - prosjektene er en del av nasjonale eller internasjonale forsknings- eller overvåkingsprosjekter
 - prosjektene som innebærer samarbeid med det lokale oppsynet
- c) Undervisning og forskning som kan gjennomføres med tilnærmet samme verdi utenfor verneområdene skal kanaliseres dit.

Naturmangfoldloven:

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7:

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

Vurdering av saken

Miljøverndepartementet har i brev datert 15. desember 2010 delegert forvaltningsmyndigheten over hele verneforskriften for Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark til Nasjonalparkstyret. Nasjonalparkstyret delegerte myndigheten til å fatte vedtak i enkelte saker til Arbeidsutvalget i sak nr. NP-07/13 den 13. februar 2013. Denne saken kommer inn under arbeidsutvalget myndighet.

Kunnskapsgrunnlaget § 8, Føre-var-prinsippet § 9, Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10:

I henhold til verneforskriftene for Lierne/Lijre og Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalparker § 3. punkt 3.1 er dyrelivet fredet mot skade og unødig forstyrrelse. I midlertid kan det gis tillatelse til vitenskapelige undersøkelser i henhold til naturmangfoldloven § 48 (jfr. § 4 «Generelle dispensasjons bestemmelser» i verneforskriften).

I utgangspunktet er det derfor forbudt å etablere fôringsautomater og åtestasjoner i nasjonalparkene. Men tiltakene det søkes om er en forlengelse av et forskningsprosjekt som har gått siden 2011 og er en direkte oppfølging av Miljødirektoratet sin handlingsplan for fjellrev, og i tillegg et ledd i Interreg-prosjektet «Felles Fjellrev».

Det foreligger ikke opplysninger i registrer (artsdatabanken, naturbase) eller kartfestet informasjon på temakart som omhandler arter, naturmiljø, naturtyper og biologisk mangfold, som tilsier at søknaden kan komme i konflikt med slike interesser, hverken direkte eller i umiddelbar nærhet.

Det er ikke rapportert hendelser, skader eller forstyrrelser i forhold til naturmiljø eller biologisk mangfold fra tidligere års aktivitet og forskning på fjellrev i samme område.

Dispensasjonen er knyttet opp mot prosjektet, og innvilgelse av søknaden gir ingen presedens for andre søknader.

Føre-var-prinsippet er vurdert opp mot omsøkt tiltak. Kartlegging av fjellrev med denne metoden vil ikke skade naturmangfoldet.

Kartleggingstiltakene det er søkt om i dette tilfellet er i et så begrenset omfang at det ikke vil medføre noen stor belastning på området.

En har på grunnlag av tilgjengelig vitenskapelig - og erfarings basert informasjon tilstrekkelig kunnskap for å si at omsøkt tiltak ikke vil ha vesentlig innvirkning på, eller vil være en risiko for alvorlige eller irreversible skade på naturmiljøet, naturmangfoldet og økosystem.

Etter arbeidsutvalgets vurdering er derfor kunnskapsgrunnlaget oppfylt.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Ut fra de opplysninger som foreligger, er det ikke indikasjoner på at virksomheten vil føre til miljøforringelse. Imidlertid skal eventuelle miljøforringelser som en følge av tiltaket bæres av tiltakshaver.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

All behov for motorisert ferdsel skal holdes på et minimum. I gjennomføring av nødvendige transportbehov påligger det SNO eller de som omfattes av tjenestekjøp at dette gjennomføres i trå med prinsippet om multifunksjonelt oppsyn.

Vurdering av om det skal gis dispensasjon:

Omsøkte aktivitet er ikke spesifikt nevnt i verneforskriften, og søknaden skal derfor i utgangspunktet behandles etter naturmangfoldloven § 48 (jfr. § 4 «Generelle dispensasjons bestemmelser» i verneforskriften for Blåfjella/Skjækerfjella-Låarte/Skæhkere nasjonalpark og Lierne-Lijre Nasjonalpark)».

Tiltakene som er beskrevet i søknaden er vurdert slik at forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon hjemlet i naturmangfoldloven § 48 og knytter det til at søkeren driver med *vitenskapelige undersøkelser og det er et arbeid av vesentlig samfunnsmessig betydning og det strider ikke mot formålet med vern.*

Vilkår for vedtaket:

- Nødvendig motorisert ferdsel i forbindelse med forskningsprosjektet utføres av SNO eller aktører som omfattes av tjenestekjøp fra SNO, og er hjemlet i SNO-loven § 3 og knyttes til forvaltningsvedtak/tiltak fattet i Miljødirektoratet.
- All behov for motorisert ferdsel skal holdes på et minimum. I gjennomføring av nødvendige transportbehov påligger det SNO eller de som omfattes av tjenestekjøp at dette gjennomføres i trå med prinsippet om multifunksjonelt oppsyn, det vil si at det samordnes med andre oppdrag så langt det er mulig.
- En kortfattet rapport om datoer, tidspunkt og rute for flyvingen sendes Nasjonalparkstyret, ved Nasjonalparkforvalter, umiddelbart etter at oppdraget er gjennomført, og senest innen 1. oktober 2013.
- Arbeidsutvalget gjør oppmerksom på at denne tillatelsen er hjemlet i forskrift om vern av Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark og gjelder bare for den delen av traséen som befinner seg innenfor nasjonalparkens grenser.
- Grunneiers tillatelse og eventuell kommunal godkjenning, der det er relevant, må også innhentes før tiltaket iverksettes.

Klagerett

I medhold av forvaltningslovens Kap. VI er det klagerett på vedtaket.

Eventuell klage skal stiles til:

Miljøverndepartementet, Postboks 8013 Dep, 0030 Oslo.

Eventuell klage skal sendes til:

Nasjonalparkstyret ^V/Nasjonalparkforvalter, Postboks 2600, 7734 Steinkjer.

Frist: - innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Vedlegg:

1. Søknad fra NINA, datert 16.01.14.
2. Forvaltningsvedtak / tiltak jf. brev fra direktoratet ved Jan Paul Bolstad, datert 07.05.12.